

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 170/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Magda Poliačiková, advokátka, s. r. o., Národná 17, Žilina, konajúcou prostredníctvom advokátky JUDr. Magdy Poliačikovej, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 123/2019 z 24. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2019 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 123/2019 z 24. septembra 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 45/2017 zo 16. januára 2019.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol stranou sporu (jedným zo žalobcov spolu so svojou právnou zástupkyňou, pozn.) v konaní pred uvedenými všeobecnými súdmi, predmetom ktorého bolo *„zaplatenie peňažnej náhrady – vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovaného z dôvodu, že užíva pozemok vo vlastníctve žalobcov bez právneho dôvodu“*.

3. Okresný súd dospel k záveru, že *„žalovanému nevznikla povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie, ale ide o originárny nárok vyplývajúci z ústavnej ochrany vlastníckeho práva, a to z dôvodu nariadeného predbežného opatrenia, rozhodnutia Krajského súdu Žilina, č. k. 10 Co 312/2011 zo dňa 25.01.2012“*.

4. Krajský súd následne napriek podanému odvolaniu v napadnutom rozsudku vôbec nevysvetlil (správne má byť podľa sťažovateľa nie „originárny“, ale „originálny“, pozn.), z akého dôvodu tak urobil. Pokiaľ ide o výšku nároku, krajský súd vychádzal iba z jedného znaleckého posudku znalca [REDAKOVANÉ] a neprihliadol na ďalšie dôkazy a predložené odborné vyjadrenia a znalecký posudok iného znalca [REDAKOVANÉ], ktorý úplne odignoroval. Krajský súd teda riadne neodôvodnil, prečo nebral do úvahy námietky sťažovateľa v odvolaní týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Sťažovateľ cituje v ústavnej sťažnosti z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 52/2009 (z 31. januára 2011, pozn.) a sp. zn. 1 M Obdo V 11/2008 z 28. januára 2010 a domnieva sa, že napadnuté rozsudky okresného súdu aj krajského súdu sú v rozpore so zásadou spravodlivej ochrany práv účastníkov konania, nie sú riadne odôvodnené a presvedčivé a domnieva sa, že mu bola týmito rozhodnutiami *„odňatá možnosť konať pred súdom“*. Súčasne tiež svoje názory opiera aj o dve rozhodnutia

ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 349/09 z 20. januára 2010 a sp. zn. II. ÚS 620/2015 z 2. marca 2016.

6. K otázke prípustnosti svojej sťažnosti sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že „*vyčerpal všetky opravné prostriedky*“ na ochranu svojich práv.

7. Na tomto základe sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že jeho označené základné práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu porušené boli. Súčasne žiada, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Domáha sa aj náhrady trov právneho zastúpenia v sume 415, 44 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), nie ako uvádza sťažovateľ v odôvodnení (s. 6) a v závere ústavnej sťažnosti z 5. novembra 2019, kde cituje z už neplatného zákona o ústavnom súde.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených práv špecifikovaných v bode 1 a 14 z dôvodov bližšie uvedených v bodoch 4 a 5. Z obsahu ústavnej sťažnosti je tak zrejmé, že sťažovateľ od ústavného súdu očakáva prehodnotenie záveru, ku ktorému dospeli všeobecné súdy, a to krajský súd, pretože okresný súd v petite ústavnej sťažnosti nenamietal.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

15. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je doručenie podania vo forme ustanovenej § 40 zákona o ústavnom súde, ako aj splnenie všeobecných a osobitných náležitostí ustanovených § 34 ods. 1, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde a ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 55, § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde.

16. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

17. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

18. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

19. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k vyčerpaniu právnych prostriedkov, uviedol, že „vyčerpal všetky opravné prostriedky“ na ochranu svojich práv (bod 6).

20. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

21. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vlastným šetrením zistil, že sťažovateľ mu zamlčal, že súčasne s podaním ústavnej sťažnosti podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým rozhodol vo veci ako súd odvolací, takmer súčasne s ústavnou sťažnosťou mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie 22. novembra 2019 a spis bol tak následne 22. januára 2020 zaslaný dovolaciemu súdu na rozhodnutie. Sťažovateľ v ňom žiadal, aby najvyšší súd ako dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu druhej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby napadnutý rozsudok v napadnutej časti zmenil a jeho odvolaniu proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 7 C 45/2017 zo 16. januára 2019 v celom rozsahu vyhovel. Prípustnosť dovolania je podľa neho daná podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP a tiež v zmysle § 420 písm. f) CSP.

23. Ak zákon podmieňuje prípustnosť sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (m. m. IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

24. Sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpá všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy

(m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, I. ÚS 465/2019).

25. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť (obdobne aj vo veci právnej zástupkyne sťažovateľa bola jej ústavná sťažnosť odmietnutá uznesením sp. zn. II. ÚS 23/2020 z 23. januára 2020, ktoré prevzala 4. marca 2020, pozn.).

26. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu